

JAFLE

The Journey of Unemployed Adults from Financial Literacy to Entrepreneurship

Financial Literacy Curriculum Content

Ders 4: Bütçe Yapmak

Bütçe Nedir?

Bütçe, gelecekteki belirli bir zaman dilimi boyunca gelir ve giderlerin tahmini olarak gösterildiği bir finansal plandır. Genellikle periyodik olarak derlenir ve yeniden değerlendirilir.

Birçok kişi için bütçe sınırlamalar ve eğlenceli şeyler için para harcamayacak olma anlamına gelen sevimsiz bir kelime olsa da, aslında harcama planınızdır. Bu harcama planına sadık kalarak ihtiyaçlarınızın yanında eğlenceye de para ayırabilir; hedeflerinize ulaşabilirsiniz.

Yapmak istediğiniz her şeyi yapmak için yeterli paranız yoksa, harcamalarınızı öncelik sırasına koymanızı sağlamak ve paranızı sizin için en önemli olan konulara odaklanmak için bu planlama işlemi kullanabilirsiniz.

“Bütçe yapmak; paranızın nereye gittiğini düşünmek yerine, paranıza nereye gideceğini söylemektir.”

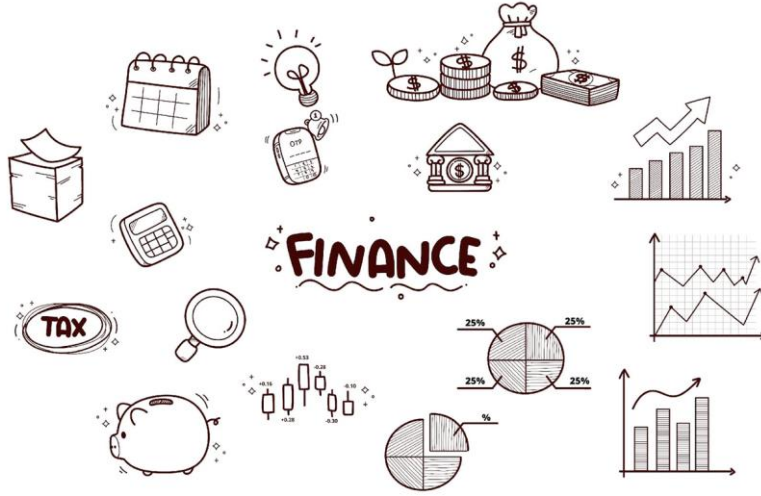
“Bütçe yapmak parayı kontrol etmeni sağlar.”

Tasarruf yapmaya, yani gereksiz harcamamaya ve tüketmemeye başlamak için öğrenmemiz gereken ilk şey bütçe yapmaktır. Birçok kişi bu sözcüğün ne anlama geldiğini bilmez. Bilenlerin çoğu ise kullanma ihtiyacı hissetmez. Fakat bütçe, para denen nesneyi her dediğimizi yapan bir yardımcıya dönüştürmeyi istiyorsak bilmemiz gereken en önemli şeydir. Haydi, gelin şimdi hep beraber bütçenin ne olduğunu öğrenelim.

Önce hep beraber geçmişe bir yolculuk yapalım ve 1932 yılına gidelim. O yıl ülkemiz çocukları için yayınlanan bir dergide bütçe yapmak bakın nasıl anlatılıyor: Tutumlu olmak harcamalarda bir düzen, tasarruf ise bu düzenden doğan bir hayat sigortasıdır. Atalarımızın “ak akçe kara gün içindir” sözü bu sigortanın bir göstergesi gibidir. Bütçesini hazırlamayan bir kişinin tasarruf etme çabaları, çürük bir temel üzerine kurulan binaya benzer. Hayatta karşılaşılabilecek en küçük bir fırtına, en umulmadık bir anda o binayı yıkabilir. Herkesin kişisel ve her aile reisinin de bir aile bütçesi olması gerekir.

Kişilerin ve ailelerin bütçesi gelir ve giderlerinin aynasıdır. Kişi ve aileler, gelecekteki ekonomik görüntülerinin ne olacağını ancak o ayna ile görebilirler. Şüphesiz ki aynada görüntüsünü gören kendisine çeki düzen vermesini de bilir. Bütçesi olmayan kişi ve aileler karanlıkta el yordamıyla yürüyenlerden farksızdır. Önlerine nasıl bir engel çıkacağını ön göremezler ve böyle bir engele karşı ne yapacaklarını bilemezler.

“Bugünüzü anlayın ve yarınınızı planlayın”

Peki, ne yapacağız? Her ay başı bir bütçe yapacağız. En uygun istek, ihtiyaç ve birikim oranlarını deneyerek ve gözlemleyerek bütçe oluşturacağız. Alacağız bir defter elimize, gelir ve giderlerini kalem kalem yazarak, ayımızı planlayacağız.

Gelir ve Gider Planlama

Gelirler: Maaş, aile varlık geliri, kira geliri, ek gelir vb.

Giderler: Kira, konut kredisi, ulaşım, gıda, giyim, eğitim, sağlık, kültür, lokanta vb...

Genel Durum	İdeal Durum
Gelir: Ödemeler + Harcamalar	$Gelir - Birikim = Harcama + Borç \text{ Ödemesi}$

Bütçenin gelir ve gider sayfaları birbiriyle uyumlu olmalıdır. Giderlerin gelirlere uymadığı bir durum bütçenizi mahveder. İsrاف etmek hiç düşünmeden harcamak demektir.

Bütçe yapmak, harcamaların aşırılık ve israftan kurtarılarak paranızın kendi kendine birikmesini sağlar. Fakat tasarruf hareketi paranın birikmesi ile bitmiş olmaz. Parayı işletmek, hem kendinize, hem ailenize ve hem de memleketinize faydalı bir hale getirmek gerekir. Bütçenizin sayfalarında gelirleriniz az çok bellidir. Öyleyse giderleri de belirli hale getirmek gerekir. Bunu yaparken her gider gerçek ihtiyaçları karşılayacak şekilde olmalı, israfa neden olmamalıdır. İsrاف etmek deli gibi harcamak demektir. Bütçe yapmak, harcamaların aşırılık ve israftan kurtarılarak paranızın kendi kendine birikmesini sağlar. Fakat tasarruf hareketi paranın birikmesi ile bitmiş olmaz.

Biriken ve başka bir işte kullanılmayan paraların yani tasarrufların beslenmesi, canlanması için yatırıma aktarılması gerekir. Bireylerin ve ailelerin tasarrufları ancak milli tasarrufa dönüştürülürse memlekete faydalı olabilir.

Bütçe Planı

Bütçe planınız basit, gerçekçi ve esnek olmalıdır.

2019 verileri kapsamında Türkiye’de hane bütçesi yapılma oranı: %74

2017 yılında %65 olan hane bütçesi yapılma oranı 2019 yılında %74’e çıkmıştır.
Türkiyedeki bireylerin %65’i hane bütçesine katkıda bulunmaktadır.

Denge Planı

Finansal planlama, finansal hedeflerinizi belirlemenize ve bu hedeflere ulaşmak için dengeli bir plan oluşturmanıza yardımcı olur.

Denge planı oluşturmak gelirlerinizle giderlerinizi yönetmeye, nakit akışını ayarlamaya, yatırım adımlarınızı doğru atmaya giden yolda yapmanız gerekenlerden sadece biri.

JAFLE

Denge Planı Neden Önemli?

Planlama ile gelirlerinizi daha etkin bir şekilde yönetmek mümkün. Gelirlerinizi yönetmek, vergi ödemeleri, faturalar, kira giderleri, apartman aidatı, diğer aylık harcamalar ve birikimleriniz için ne kadar paraya ihtiyacınız olacağını anlamanıza yardımcı olur.

- Harcama düzeninizi ve harcamalarınızı dikkatlice izleyerek nakit akışını artırmaya çalışın.
- Vergilerin ve düzenli giderlerin denge planına uyularak karşılanması, ihtiyatlı harcama ve dikkatli bütçeleme, kazandığınız fazla parayı korumanıza yardımcı olacaktır.
- Ölçülebilir finansal hedefler belirlendiğinde, kararların etkileri anlaşıldığında ve sonuçlar gözden geçirildiğinde daha iyi bir denge elde edilebilir.

Dengede Olmak = Güvende Olmak

Ailenizin ve kendinizin finansal güvenliğini sağlamak, finansal planlama sürecinin önemli bir parçasıdır. Uygun bir finansal plan kişisel ve ailesel durumunuzu, hedeflerinizi ve risk toleransınızı dikkate alır. İhtiyaçlarınıza, kişiliğinize ve hedeflerinize uygun doğru yatırım türlerini seçme konusunda yardımcı olur. Uygun sigorta kapsamına ve poliçelere sahip olmak da sizin ve sevdikleriniz iēin gönül rahatlığı sağlayabilir. Tüm bunları sağlayabilmek iēin bir denge planına ihtiyaē var.

Yařam standardınızı belirli bir seviyede tutabilmek iēin her ihtimali değerlendirmek gerekiyor. İy planlama ile yaratılan tasarruflar zor zamanlarda yararlı olabilir. Örneđin, aile bireylerinden biri işini kaybederse veya başka sebeplerden trēalıřamaz hale gelirse kaybedilecek gelirleri göz önünde bulundurmak gerekiyor.

Bütçe Yapmak Neden Önemli?

Bütçeleme, giderlerinizi gelirinize dengelemek demektir. Dengeyi tutturamaz ve kazandığınızdan daha fazlasını harcarsanız, bir sorunuz var demektir. Pek çok insan kazandığından daha fazla harcadığının ve her yıl daha derin borçlara battığının farkında değil.

Bütçeleme, paranız için bir harcama planı oluşturmanıza izin verdiğinden, ihtiyaç duyduğunuz ve sizin için önemli olan şeyler için her zaman yeterli paraya sahip olmanızı sağlar.

Yapmak istediğiniz her şeyi yapmak için yeterli paranız yoksa, harcamalarınızı öncelik sırasına koymak ve paranızı sizin için en önemli olan konulara odaklamak için de bu planlama işlemi kullanabilirsiniz.

Bir bütçeyi veya harcama planını takip etmek, aynı zamanda, borçlanmadan uzak durmanıza veya halihazırda borcunuz varsa kapatabilmenize yardımcı olur.

Hedef Koyun

Çoğu insan paralarıyla ne yapmak istediklerini bilmedikleri için para sorunları yaşar ve bu nedenle gelişigüzel harcama yaparlar. Net hedefler belirlemek bütçe oluşturmanıza yardımcı olur çünkü sizin için neyin önemli olduğunu seçme ve hedeflerinizi buna göre tasarlama gücüne sahipsiniz.

Kısa vadeli, orta vadeli ve uzun vadeli finansal hedefler belirlemek faydalı olabilir.

Kredi kartı borcunu ödemek veya ihtiyaç duyulan bir ev aletini satın almak kısa vadeli hedeflere örnek teşkil ederken, uzun vadeli planlar arasında emeklilik fonuna katkıda bulunmak veya bir evin peşinatı için para biriktirmek yer alır. Hedefleriniz size aittir; sizin için neyin önemli olduğunu seçme ve hedeflerinizi buna göre tasarlama olanağına sahipsiniz.

Hedef Koyun

KISA VADELİ HEDEFLER (1 YIL İÇERİSİNDE)

ORTA VADELİ HEDEFLER (5 YIL İÇERİSİNDE)

UZUN VADELİ HEDEFLER (10-15 YIL İÇERİSİNDE)

JAFLE

Hedef Koyun

- ❖ Hedef
- ❖ Tahmini Bütçe
- ❖ Hedeflenen Tarih
- ❖ Aylık Birikim
- ❖ Günlük Miktar

Gözden Geçirin

Paranızı planlayarak ve ihtiyaçlarınızı isteklerden ayırarak dengeli bir bütçe oluşturduunuz.

Hedeflerinizi belirlediniz.

Şimdi bu planı uygulamaya koyma zamanı.

- ❖ **Gelir ve giderlerimi doğru hesapladım mı?**
- ❖ **Bütçe planımdaki rakamlar gerçek rakamlarla örtüşüyor mu?**
- ❖ **Planıma sadık kalabildim mi?**
- ❖ **Uzman tavsiyesine ihtiyacım var mı?**

